

Standaard van ING kan doorbraak betekenen voor SBR

Standard Business Reporting een ver-van-mijn-bed-show? Dat valt niet meer vol te houden, nu na de Belastingdienst en de Kamer van Koophandel ook ING als eerste bank van SBR de standaard maakt voor digitaal aanleveren van jaarcijfers door zakelijke klanten. Dat gaan accountants dus ook merken.

Ronald Bruins

Standard Business Reporting is een set afspraken om zakelijke gegevens, zoals jaarrekeningen, vastgoedtaxaties en belastingaangiften, op een uniforme manier uit te wisselen. SBR is in het leven geroepen om de administratieve lastendruk van rapportages voor bedrijven en organisaties te verlagen en de betrouwbaarheid van gegevens te garanderen.

"Het eerste, minder lastendruk, is eigenlijk niet echt een argument voor een individuele partij in de keten, want dat voordeel krijg je pas als de hele keten meewerkt", constateert Stella Bakkes, Area Lead Zakelijke Kredieten Nederland en België. Zij trad onlangs toe tot de raad van commissarissen van SBR Nexus. "Maar het tweede, betrouwbaarheid, is zeer zeker wel een argument. Doordat een accountant voor een aanvraag van een lening in één keer de juiste data invoert, kunnen wij als kredietverstrekker een snellere en betere beoordeling doen. Daar profiteren onze klanten van. Een uniforme standaard voor digitale gegevensuitwisseling biedt een oplossing aan bedrijven en ondernemers om op een eenvoudige, snelle en veilige manier gegevens uit te wisselen met ons als bank. Maar ook met andere organisaties, zoals accountantskantoren."

Data uitwisselen

SBR Nexus, waar Stella Bakkes dus commissaris is, vervult de rol van intermediair voor banken. Wie als accountantskantoor daarop aansluit, kan met banken data uitwisselen. "En dat doen niet alleen accountants, maar steeds meer partijen", aldus Bakkes. "Vandaar dat we geen SBR Banken meer heten, maar SBR Nexus." Het gaat dan bijvoorbeeld om jaarrekeningen voor kredietaanvragen. Drieduizend intermediairs zijn aangesloten, waarvan ongeveer driehonderd accountantskantoren. Zij vertegenwoordigen duizenden eindklanten waaronder veel bedrijven.

Om een doorbraak van SBR te forceren, gaat ING aanlevering via SBR de standaard maken voor het jaarlijks aanleveren van geactualiseerde jaarcijfers, voor bestaande klanten met een zakelijk krediet. "Als dat succesvol verloopt, gaan we dat ook doen voor het aanvragen van een zakelijke lening", stelt Bakkes.

'De eenduidige taal was er, maar als de accountant niet in die taal aanlevert, klanten er niet naar vragen en banken het niet eisen, kom je nooit verder met digitalisering.'

"We zaten in een vicieuze cirkel. De eenduidige taal was er, maar als de accountant niet in die taal aanlevert, klanten er niet naar vragen en banken het niet eisen, kom je nooit verder met digitalisering. En dan heb je ook de voordelen in de keten niet. Dus hebben we ons er hard voor gemaakt en is SBR de standaard geworden binnen ING. We steken daarmee echt onze nek uit."

Ervaringen in vastgoed

Helemaal nieuw is de verplichtstelling niet. ABN Amro doet iets soortgelijks, maar vraagt een bedrag als een accountant of een ondernemer toch op papier of via een pdf zijn aanvraag doet. "Maar dan heb je alsnog twee systemen", reageert Bakkes. "Daarom maken wij het de norm voor onze klanten om via SBR aan te leveren." Ook omdat boekhoudpakketten vaak al in SBR cijfers kunnen rapporteren. Die zijn immers al nodig voor de KvK en de Belastingdienst. Daarnaast is er de hulp van SBR Nexus die accountants kunnen gebruiken. "Daarbij komt de ervaring van onze vastgoedfinancieringstak ING Real Estate Finance, waar voor vastgoedtaxaties alleen nog maar met SBR wordt gewerkt", aldus Bakkes. "Voorheen hadden we in vastgoed allemaal verschillende soorten formats van taxatierapporten voor verschillende banken. De nu gestandaardiseerde taxatierapporten hebben als grote voordeel dat we op een eenduidige manier kunnen werken. Dat verkleint de kans op fouten. Doordat definities eenduidig zijn en niet meer hoeven worden overgetypt, is de kwaliteit van data hoger en de kans op fouten lager. Het gevolg is een betrouwbaarder en sneller proces."

Datakwaliteit

Die digitalisering is welhaast een must, stelt Bakkes. Ook vanuit toezicht. "Hoe meer risico's we lopen, hoe meer kapitaalbuffers we als banken moeten aanhouden. Je kunt het je niet veroorloven om dan niet ook strakkere digitalisering toe te passen om die risico's in kredietverlening zo veel mogelijk automatisch in te kunnen inschatten. Hoe meer data we daarvoor hebben, hoe beter we het risico in beeld hebben en uitzonderingen op de regel eruit kunnen halen. Datakwaliteit is voor de toekomst van bankieren o zo belangrijk. Ik kan dat niet genoeg benadrukken."

Er is een kans dat SBR Nexus zijn standaarden uitbreidt, zegt Bakkes, onder meer naar duurzaamheidsinformatie en andere niet-financiële prestatie-indicatoren. "Ook in het kader van *know your customer* als bank, is dit een logische stap." Dat klantonderzoek omvat zowel het identificeren van de klant als een risicobeoordeling. Met een standaard op gebied van *know your customer*-data wordt het voor klanten eenvoudiger om te bankieren bij meerdere banken. Dezelfde data moet dan immers in het zelfde format worden aangeleverd, waardoor het proces vereenvoudigt. "Banken kunnen op die manier hun poortwachtersfunctie op een voor de klant minder belastende wijze uitvoeren. Daarnaast kunnen we processen, zoals het aanvragen van een lening, volledig digitaliseren. Daarvoor is een digitale identiteit en een digitaal tijdstempel onontbeerlijk. Met zo'n tijdstempel kunnen we automatisch controleren of alle partijen die voor een lening moeten tekenen dat tijdig hebben gedaan."

Niche nu gemeengoed

Jacques Urlus is beleidsadviseur ICT & Accountancy bij de NBA. "Twintig jaar geleden was *eXtensible Business Reporting Language*, de internationale standaardtaal achter SBR, al een issue, maar toen als niche. Ik heb het in twintig jaar gemeengoed zien worden. Er is heel veel gebeurd, zonder dat dat nu meteen de voorpagina van het FD heeft gehaald."

'Accountants keken eerst de kat uit de boom, maar kunnen er nu niet meer omheen.'

Diverse rapportages van woningbouwcorporatie zijn erop gestoeld, evenals bank- en verzekeringsstaten. Maar ook de jaarrekeningen voor micro- en het kleinbedrijf en de controleverklaring. "Accountants keken eerst de kat uit de boom, maar kunnen er nu niet meer omheen. Niet alleen vanwege zo'n stap als ING maakt met SBR, maar ook omdat het via ESEF per 1 januari 2022 verplicht wordt voor beursgenoteerde bedrijven", aldus Urlus. "Dat het voor iedereen een lastenverlichting zou opleveren, is wel de verkeerde voorstelling van zaken geweest. Het levert pas voordeel op als alle schakels meedoen en iedereen in die keten moet zich een beetje aanpassen. En het kan dus ook kosten opleveren, bijvoorbeeld omdat je als softwareleverancier je boekhoudpakket moet aanpassen."

Verschillende toepassingen

XBRL is daarom volgens Urlus overal ter wereld pas een succes als het verplicht wordt gesteld. "Ik heb, voor corona, de hele wereld over gereisd en dit is het patroon wat ik telkens tegenkwam. In het geval van Engeland was de aanlevering via XBRL aan de KvK wel vrijwillig, maar dan liftte deze mee op de verplichting vanuit de Belastingdienst. De Engelse KvK en de Belastingdienst vragen ongeveer dezelfde gegevens op."

XBRL kent diverse toepassingen, waarvan SBR er een is. "Eigenlijk ben ik wars van diverse toepassingen, want dan heb je het voordeel van uniformiteit niet. Onderwijs en zorg bijvoorbeeld komen elk met hun eigen variant, terwijl ik graag een manier van informatie-uitwisseling zie en dat is SBR."

"Vanuit de accountantshoek werd dan nog wel eens gezegd dat je als accountant dan ook de techniek moet kunnen controleren", vervolgt Urlus. "Maar dat is helemaal niet nodig. Je weet als bestuurder van een auto ook niet van de hoed en de rand van de motor. Desondanks kun je wel je auto besturen. Zo zie ik dit ook. Als de ict vanuit de accountantstechniek maar is afgestemd met softwareleveranciers en accountantskantoren. Het afstemmen is de centrale rol die wij vervullen vanuit de NBA."

De nieuwste ontwikkeling in die ict is *inline* XBRL. "Het bijzondere daarvan is dat je een jaarverslag gewoon op een HTML-pagina kunt laten zien, met alle grafische vormgeving, maar daar zitten de XBRL-gegevens dan op de achtergrond in verwerkt. Een webbrowser laat alleen de HTML-elementen zien en de XBRL-elementen niet. Maar die data is wel te verwerken voor XBRL-software."

Gedurfde stap

Urlus noemt de stap van ING gedurfd. "Alle banken hebben wel SBR gepromoot. Via kortingen op de lening, of door extra kosten in rekening te brengen als er geen SBR werd gebruikt. Maar dat is het allemaal niet. Als het lukt bij ING, gaan andere banken volgen en kun je als accountant of ondernemer niet meer om een digitale aanvraag van je kredietfaciliteit heen." Hoe betrouwbaarder de gegevens die je als bank krijgt, hoe minder reserves je hoeft aan te houden, benadrukt hij.

'Het betekent nogal wat voor accountantskantoren als dit bij alle banken een verplichting wordt.'

"Het betekent nogal wat voor accountantskantoren als dit bij alle banken een verplichting wordt. Dan kun je eigenlijk niet meer om SBR heen. Softwareleveranciers, voor zover ze dat nog niet al gedaan hebben, moeten zich dan aanpassen en accountantskantoren moeten dan geschikte software hebben. In het begin doet het wellicht een beetje pijn voor partijen, maar na zo'n verandering hoor je er vaak niemand meer over. Kijk naar het verplicht digitaal deponeren bij de KvK in de bedrijfsklasse micro of klein. Ook daar hoor je niemand meer over."

Vijftien jaar SBR

Vijftien jaar geleden, in 2006, tekenden overheid, bedrijfsleven en softwareleveranciers het convenant dat het startschot vormde voor SBR. In 2020 werd de [SBR Roadmap 2020-2025](#) gepubliceerd, waarin drie ambities centraal staan:

- Blijven inzetten op kwalitatief hoogwaardige en toekomstbestendige elektronische gegevensuitwisseling.
- Vernieuwen van de manier van werken en het versterken van kennis, competenties en communicatie.
- Onderhouden en versterken van de relatie met belanghebbenden.

De roadmap moet actief bijdragen aan versteviging van de digitale dienstverlening tussen overheid en marktpartijen.

Kostenbesparing volgt vanzelf

In wezen bestaat XBRL uit Legosteentjes die of in een sector of in een bepaald gebied, zoals vastgoed of bedrijfsleningen, in elkaar moeten worden geklikt. "Dit gaat ook naar een standaard voor duurzaamheidsrapportage toe. Bijvoorbeeld op basis van integrated reporting", meent Urlus. Inmiddels zijn de eerste taxonomieën, een samenstel van te rapporteren elementen, gemaakt. Het liefst wil je daar een wereldstandaard voor, zoals IFRS dat is voor de internationale financiële rapportage. Maar daarvoor moet een standaard voor duurzaamheidsinformatie zich eerst uitkristalliseren, stelt hij. "Kortom, eerst standaardiseren, dan automatiseren. Vergelijk standaardiseren met het feit dat we ooit eens een postcode bedacht hebben. Vier cijfers, een spatie en dan twee letters. Met zo'n afspraak begint het. In vrijwel de gehele wereld zijn er al verplichtingen rondom XBRL. En op Europees niveau is er ESEF voor beursgenoteerde bedrijven. Nederland kan niet achterblijven. Als de standaard er eenmaal ligt, verhoogt dat de kwaliteit van data en volgt een kostenbesparing als vanzelf."

Deel dit artikel

Ronald Bruins is journalist.

GERELATEERD

VERSLAGGEVING | 11 januari 2022

De mythes van de SBR Jaarrekening

Financiële gegevens van ondernemers en bedrijven kunnen door de SBR Jaarrekening gestandaardiseerd én in dezelfde vorm en taal met banken worden gedeeld. Hoewel... →

MAGAZINE | 23 juni 2021

Een gedurfde stap

Na de Belastingdienst en de Kamer van Koophandel maakte ING als eerste bank van SBR de standaard voor het digitaal aanleveren van jaarcijfers door zakelijke klanten.... →

NIEUWS | 21 april 2021

Ruim 44 miljoen berichten via SBR verstuurd in 2020

In 2020 zijn er 44.342.000 berichten verstuurd via Standard Business Reporting (SBR), iets minder dan in 2019, toen er 44.440.000 berichten werden verstuurd. →

NIEUWS | 04 juni 2019

Jaarrekening beursgenoteerde onderneming vanaf boekjaar 2020 digitaal

Met de publicatie in het Official Journal heeft de Europese Unie de technische standaard voor een Europees uniform elektronisch verslaggevingsformaat (ESEF) voor... →

OPINIE | 28 mei 2019

Oplossing zoekt probleem!

Recent was ik te gast op het SBR Symposium. Omdat ik tegenwoordig werk bij een club die software levert waarmee XBRL jaarrekeningen worden gemaakt, moesten we daar... →
